

ОТЧЕТ

за ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ – ПЕРНИК
през 2009 г.

I. СЪБИРАТЕЛСКА И ПРОУЧВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

1. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ РАЗКОПКИ:

А. ВАСИЛКА ПАУНОВКА – ръководство на археологически разкопки на:

- античен некропол в м. Голема Стобленица, в землището на с. Студена, община Перник (юни-юли 2009)
- античен некропол в м. Зарина нива в Перник; лекционно и теренно обучение на ученици от пернишки училища за сътрудничество на археологически обект; (август – септември 2009)

2. ТЕРЕННИ ОБХОЖДЕНИЯ

А. АНЕТА БАКЪМСКА (археолог) и ФИЛИП МИХАЙЛОВ (археолог) :

- Обхождания на района между селата *Д. Секирна и Одраница* (предвидени през предходната година; прикрепени към централната триангулационна система са сондажите, направени през 2008 г.) Регистрирано е неизвестно до момента мегалитно светилище в района.
- Обхождане в района на с. *Одраница* (проведено по сигнал на отца на местният манастир). Регистрирани, фото и графичнодокументирани са огромни нарушения в насипа на голяма надгробна могила. Иманярските изкопи са сравнително пресни към момента на посещението. Разбити са поне няколко гроба с трупозгаряне и един – с трупополагане. Откритите изхвърлени материали на терена са от римската епоха. Непосредствено до могилата е регистрирано и селище (вероятно римска вила) от същото с могилата време. В него се забелязват огромни дългогодишни иманярски изкопи, някои от които и със земекопна техника. Очевидно е унищожен от иманярите археологически комплекс – селище-некропол. По каналния ред са уведомени органите на РДВР Перник за престъплението.

- Обхождане в *Колош планина, с. Извор*, Радомирска община – регистрация на Градището (26 май 2009)
- Обхождания в района на *с. Студена* (по молба на инвеститор). Регистрирана е неизвестна надгробна могила и вал, последният вероятно (съдейки по керамичен фрагмент намерен на около 50 м от него) е от периода на късната античност.
- Обхождания в района на *кв. Калкас*, гр. Перник (по молба на инвеститор). Не са регистрирани културни останки в предвидената за разработване площ.
- Обхождане в с. Чуковец, Радомирско
- С цел топографско и визуално съпоставяне на котите на светилищата в района на Пернишко са проведени обхождания в района на Люлин планина, връх Криви камик. Намиращото се там светилище е заснето с GPS Garmin модел 60CSx.
- При експериментално въвеждане на нова методика на обхождане са открити, локализирани с GPS Garmin 60CSx и регистрирани 9 неизвестни могили (8 от които част от два могилни некропола) намиращи се в планината Голо бърдо.

Б. ВАСИЛКА ПАУНОВА (археолог)

- Обхождания по искане на фирми, с процедура за получаване на концесии за добив на инертни материали. Обхожданията са с цел установяване наличие или отсъствие на арх. обекти в посочените площи (март – май 2009 г.):
  - в землището на *кв. Калкас*, гр. Перник (в пл. Голо Бърдо) (март – май 2009 г.)
  - в землището на *с. Друган* (март – май 2009 г.)
  - в землището на *с. Студена* (март – май 2009 г.)
  - в землището на *с. Сирищник* (март – май 2009 г.)
- оглед на терен в Старо село, Радомирско – върху който ще бъдат изградени ветрогенератори, в границите на могилен некропол (ноември).
- оглед в землището на с. Чуковец, Радомирско – на археологически обект, разрушаван от иманяри (ноември).

В. ЦВЕТАНА МАНОВА (уредник-етнолог)

- Теренно обхождане на Радомирско и Пернишко по темата: *Топонимичното богатство на Средна Западна България.*

Г. НИКОЛАЙ СИВКОВ (уредник „Връзки с обществеността”)

- Теренно обхождане в района на с. Калище, Радомирско. (Събиране на сведения за обекти и артефакти с археоастрономическа и календарна семантика на територията на Пернишка област и във фонда на РИМ-Перник).
- Теренно проучване на местности в Брезнишко, Радомирско и Земенско, свързани с легендите и преданията за пребиваването на Св.Ив.Рилски по тези места (м.септември).

Д. ИВАН ГЮРОВ

- Обхождане на населени места в Трънско с цел проучване на състоянието на войнишките паметници от Сръбско-българската война 1885 г.
- Теренни обхождания с цел издирване на материали от църкви и манастири от региона за присъствието на Св. Иван Рилски в Пернишко.
- Събиране на материали за поручик Георги Ангелов (бесарабски българин) – участник в Сръбско-българската война 1885 г., издирване на гроба му в гробищния парк на град Трън.

3. СЪБИРАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ (НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ):

През 2009 г. от дарения, откупки и археологически разкопки в музея постъпиха нови:

678 инвентарни единици, от които в **основен фонд** – 228, в снимков фонд на сбирка ННИБ – 23; в спомагателен фонд – 276, в Научен архив - 112. Преобладават даренията – 455 инв.единици. Откупките са на стойност – 499.50 лв – 17 инв.единици за основен фонд на отдел Етнография.

Събирателската дейност по отдели се разпределя както следва:

АРХЕОЛОГИЯ (общо)	- 161 (в т.ч. за основен фонд – 110). В това число:
- Праистория	- 3 (в т.ч. за основен фонд – 2)
- Античност	- 101 (в т.ч. за основен фонд – 69)
- Средновековие	- 57 (в т.ч. за осн.фонд – 39)
ЕТНОГРАФИЯ	- 81 (в т.ч. за основен фонд - 77)
ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРИЯ XV-XIX В.	- 124 (в т.ч. за основен фонд – 12)
НОВА И НАЙ-НОВА ИСТОРИЯ	-
- Нова история на България	- 34 (в т.ч. за основен фонд – 12)
- Най нова история	- 158 (в т.ч. за осн.фонд – 17; снимков – 23; спомагателен фонд - 84)
НУМИЗМАТИЧЕН	- 3
НАУЧЕН АРХИВ	- 112

II. ФОНДОВА ДЕЙНОСТ

1. Новопостъпилите материали през 2009 г. в отделите Научен архив, Етнография, История на България XV-XIX в., Нова и най-нова история на България бяха своевременно инвентирани; инвентирани бяха материалите от археологическите разкопки през 2008 г.

2. Предстои инвентирането на материалите от археологическите разкопки през 2009 г. – след като бъдат обработени от археолозите.

3. Музейните работници от отдел “Фондове” – предоставяха необходимите експонати от фонда на музея за участието им в 3 изложби.

През 2009 г. музейните работници от Фондови отдел **инвентираха общо 1297** инвентарни единици, от които – 745 в основен фонд, 23 в снимков фонд на сбирка Най-нова история на България, 417 в научно-спомогателен фонд и 112 в Научен архив. В сбирка Нумизматика бяха инвентирани над 700 монети – част от сбирката, конфискувана и предадена на музея от Районния съд в гр. Сливница.

4. ФОТОГРАФСКА ДЕЙНОСТ

АРХЕОЛОЗИТЕ А.Бакъмска, В.Паунова и Ф.Михайлов с цел документиране на работата си заснеха находките от археологическите разкопки, направиха фотодокументация на проведените археологически обхождания и разкопки; фотодокументация и видеозаснемане на Сурвакарския фестивал 2009 г., фотодокументация на проведени научни конференции, изложби и други мероприятия в музея. Направените снимки са записани на DVD и са предадени във фонда на музея.

III. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

1. УЧАСТИЕ В НАУЧНИ КОНФЕРЕНЦИИ

- През януари 2009 г. Регионален исторически музей – Перник организира **НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „МАСКАРАДЪТ И ВРЕМЕТО”** по време на Международния фестивал на маскарадните игри „Сурва-2009”, в която взеха участие с доклади 28 специалисти от страната и чужбина. Етнологката от музея Цветана Манова изнесе доклад на тема: *„Пернишкият маскарад и седемнадесетгодишните”*.
- **АРХЕОЛОГИЧЕСКИ СЕМИНАР** в гр. КЮСТЕНДИЛ (13-14 февруари 2009) – В. Паунова взе участие с две презентации, представящи резултатите от арх. проучване през 2008 г. на обектите в с. Старо село, община Радомир и в м. Зарина нива, гр. Перник
- **48-ма НАЦИОНАЛНА АРХЕОЛОГИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИЯ** в Кюстендил (19-22 май 2009) – археолозите от РИМ – Перник участваха с научни съобщения за резултатите от археологическите разкопки през 2008 г.
- **ВТОРИ ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРЕН КОНГРЕС ПО ПРАИСТОРИЯ НА МАБИК** в София (22–24 април 2009) – Николай Сивков направи презентация на тема *„Времето на Дракона. Неолитен календар от с.Негованци, Радомирско”*.
- **НАЦИОНАЛНА КОНФЕРЕНЦИЯ „ЧЕТИРИ ВЕКА ОТ НАЧАЛОТО НА МОДЕРНАТА АСТРОНОМИЯ”**, организирана от Института по астрономия към БАН в Смолян (21-23.10) – Николай Сивков участва с постер на тема *„Неолитен календар от с.Негованци, Радомирско”*.
- **ВТОРА НАЦИОНАЛНА СРЕЩА НА РЕГИОНАЛНИТЕ СЛАВЯНСКИ ДРУЖЕСТВА** в София (24 януари 2009). Участие на Иван Гюров с доклад на тема *„Участие на бесарабски българи в Сръбско-българската война 1885 г.”*
- ГОДИШНА КОНФЕРЕНЦИЯ РОДОЗНАНИЕ София, юни, участие на Симеон Мильов с доклад на тема *„Моето семейно родословие”*.

2. АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОТЧЕТИ - в НАИМ при БАН – София (януари – февруари 2009) –

Археолозите подготвиха отчети за резултатите от археологическите проучвания през 2008 г. – документация и научна обработка на археологическите материали.

3. ВИДЕОПРЕЗЕНТАЦИИ

- **Презентация**, посветена на резултатите от археологическите проучвания на Василка Паунова в периода 2005 – 2008 г. - пред колектива на РИМ – Перник и журналисти, април 2009 г.
- **Презентация** „Виж /не/видимото” (Археологически проучвания 1995–2008 г.) – научен анализ на резултатите от археологическите проучвания на Василка Паунова – представяне пред пернишката общественост, 23 май 2009 г.

4. НАУЧНИ СТАТИИ И ПУБЛИКАЦИИ

А. През 2009 г. Регионален исторически музей – Перник издаде:

1. **„Речник на Трънския говор”** – съставители Симеон Мильов, Иван Ерулски.
2. **„Докосване до Пернишко”** – автор Симеон Мильов (Във връзка с честването на 80-годишнината от обявяването на Перник за град)
3. **„Покровителят. Св. Иван Рилски”**. (Второ допълн. издание) – съставители Ив. Ерулски, С. Мильов, Н. Сивков.
4. **„Маска-копанка”. Ръководство за правене на маски**. Автор С. Мильов. (издание на НИМ – София).
5. **„Перник през ХХ век” (фотоалбум)** – съставители Цв. Манова, С. Мильов (под печат).
5. **„Маскарадът и времето”** Сборник с доклади от конференцията, проведена в рамките на XVIII маскараден фестивал в Перник.
6. **Брошура „Бусинско грънчарство”** – автор С. Мильов.
7. **Дипляна – „35 години град Батановци”**

Странирането и оформлението на кориците на музейните книжни издания е дело на художника на РИМ – Перник Гергана Николова. Редактори бяха музейните работници С. Мильов, Магда Добрева, Цветана Манова, Цвета Бакарска, Ив. Ерулски.

Б. СИМЕОН МИЛЬОВ – през 2009 г. публикува следните статии:

1. За един обичай на преход. В: *Известия на РИМ-Перник*, том II (под печат)
2. Перник и мината в разказа на един стар миньор. (под печат)
3. Лица на маски, маски за лица. ИНИМ, ХХ, 2009 г.
4. Фестивалът в Перник. Отпечатано в Италия, гр. Олбия, о-в Сардиния, 4. IV.
5. Две археологически лета с ученици, Бургас. Национална конференция „Добрите практики”
6. Моето семейно родословие (доклад, изнесен на годишната конференция Родознание)
7. Цикъл разкази в сп. Съвременник, бр. 1, 2009 г.

В. ВАСИЛКА ПАУНОВА - подготви и предаде за печат 2 популярни статии за резултатите от археологическите проучвания в м. Г. Стобленица в с. Студена (за пернишки вестници) и 3 научни статии:

- „Археологически проучвания в Старо село, Радомирско” (за АОР)
- „Проучване на античен некропол в м. Зарина нива” (за АОР)
- „Новооткрити църкви в североизточното подножие на хълма Кракра” (за „Известия на РИМ-Перник”, том 2 – предстои отпечатването му)

Г. ФИЛИП МИХАЙЛОВ – подготви и предаде за печат 4 статии:

- „Археологически разкопки през 2008 г. на връх Свети Петър, с. Долна Секирна, община Брезник”. В: Известия АОР през 2008 г., София, 2008, 191-195.
- „Теренни обхождания в района на селата Боснек и Долна Секирна, област Перник”. В: Известия АОР през 2008 г., София, 2008, 788-789.
- „Възможности за развитие на алтернативния туризъм в Пернишко” (доклад, четен на проведената в РИМ – Перник конференция „Перник – история, култура, туризъм”, октомври 2008 г.) - Предстои отпечатването на доклада в Сборника РИМ–Перник, том II.
- „Следи от селищен живот през ранната желязна епоха в долината на Горна Струма” – Подготвя се за печат в Сборника РИМ–Перник, т. II.

Д. ЦВЕТАНА МАНОВА – подготви и предаде за печат 4 статии:

- „Българската народна медицина”. В: Сб. История на българската медицина, С. 2009.
- „Мерак ми паднал на сърце”. В: Сб. Еротиката в българската история и култура, С., 2009 (в съавторство със С. Й. Манкова)
- „Бригадирското движение в Перник – визуални спомени”. В: Сб. Спомен за социализма, изд. САЩ (под печат).
- „Перник през ХХ век – албум”. (в съавторство със Симеон Мильов) (под печат).

Е. НИКОЛАЙ СИВКОВ – подготви и предаде за печат 4 статии:

- „Астросемантични маркери върху обредни хлябове”. В: сп. „Български фолклор” (декември 2009).
- “Astro-semantic markers on ritual bread”. В списание “Folklore” на Estonian Literary Museum, the Centre of Cultural History and Folkloristics (Естония). (декември 2009).
- “Time and Cosmos. Zoomorphic monument of cosmology of the epoch to late antiquity”. В: списание “Folklore” на Estonian Literary Museum, the Centre of Cultural History and Folkloristics (Естония).
- „Времето на Дракона. Неолитен календар от с. Негованци, Радомирско” – В: Сборник на Втория интердисциплинарен конгрес по праистория на МАБИК в София (22–24 април 2009)

Ж. ИВАН ГЮРОВ – като редактор и отговорен секретар участва в издаването на:

- вестник „Трън” – 2 броя

IV. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

През 2009 г. (19 октомври – Деня на града) постоянната експозиция на отдел Археология беше актуализирана и обновена, а етнографската експозиция – освежена. Това е резултат от работата на директора Симеон Мильов, на уредниците Василка Паунова и Цветана Манова, на художника на музея Гергана Николова и др.

През 2009 г. културно-масовата дейност на Регионалния Исторически музей-Перник беше посветена на следните годишнини и общественозначими културни събития:

- XVIII Международен маскараден фестивал СУРВА 2009
- 80 години от обявяването на Перник за град
- 131 години от Освобождението на България
- 540 години от пренасянето на мощите на Св.Ив. Рилски от Търново в Рилската обител.
- 24 май – Ден на славянската писменост и култура
- 2009 година – Година на България в Русия

С тези събития бяха свързани **изложбите в музея и извън него.**

Организиран са общо **16 изложби**, от тях **6 в музея** и **10 – извън него**. Три от изложбите бяха организирани с материали от фонда на РИМ-Перник, 4 – с материали от РИМ-Перник и други музеи, а 9 от изложбите бяха гостуващи от други музеи.

Изложби, организирани в МУЗЕЯ	
12.01.	„ <i>In vino veritas</i> . Карикатура за виното.” (Съвместно с Фондация „Култура на виното” - Пловдив)
04.03.	„Памет за опълченците”. (Съвместно с Дружество „Традиция” – клон „Кракра Пернишки”, гр.Перник)
22.05.	“Св.Св.Кирил и Методий. Църкви, икони, стенописи от Пернишко” (24 май – Ден на славянската писменост и култура)
18.09.	„Основи на българския парламентаризъм.” (Съвместно с Централен Държавен архив - София, Държавен архив - Перник)
14.10.	„Покровителят. Свети Иван Рилски.”
17.11.	„Горяните. Страници от непозната история.” (Съвместно със Съюза на горяните, Съюза на репресираните от комунистическата власт)

Изложби, организирани ИЗВЪН МУЗЕЯ	
19.01.	„Работилница за маски. Изложба-базар на маски.” (XVIII Международен фестивал на маскарадните игри в Перник. Общински младежки дом)
17.02.	„Кан Тервел. Свети крал Тривелий. Дипломатът, светецът-воин, покровителят на Европа” (Съвместно с Националния Исторически музей – София, Исторически музей – гр.Тервел. Общинска Галерия „При кмета”.)
09.03	„Забравени средновековни манастири в Пернишко” (РИМ-Перник гостува в Исторически Музей -Трън)
13.03.	„Лицето на маската” (Съвм. с Национална художествена галерия – София. В НХГ – София)

29.04.	„Разходки из Москва”. Гостува Дом на Москва – София. (Съвместно с Дружество на русофилите и Клуба на историка – Перник)
04.06.	„80 години град Перник” (Съвм. с библиотека „Св. Минков”. В Двореца на културата” - Перник)
25.06.	„Перник през ХХ век. Фотографии и биографии.” (Съвм. с Държавен архив – Перник. В ДА – Перник)
01.09.	„Поетични символи на Перник.” (Съвм. с Регионална библиотека „Св. Минков”. В Общински комплекс Дворец на културата – Перник)
23.10	„Забравени средновековни манастири в Пернишко” (РИМ – Перник гостува в Исторически Музей – Радомир)
19.12.	„Покровителят. Свети Иван Рилски.” (РИМ-Перник гостува в Читалище „Хр. Ботев” – с. Копаница, общ.Радомир)

Музейната експозиция, изложбите и мероприятията в музея бяха посетени от **11 420 души**. Изнесени са общо **296 беседи** пред **8 500 души**, от тях **37 беседи** пред **510 чужденци**.

Афишите, поканите и таблата за музейните изложби, графичното документиране на археологическите находки са дело на художничката на музея Гергана Николова. Нейно дело са и информационните табла, поставени на територията на Пернишката крепост на хълма Кракра.

V. НАУЧНО-ПОПУЛЯРИЗАТОРСКА И КУЛТУРНО-ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ

1. ПРОЯВИ

През 2009 г. в музея и в музейните обекти бяха организирани **45 мероприятия** пред **3 250 посетители**

- Музеят взе активно участие в подготовката и провеждането на **XVIII Международен фестивал на маскарадните игри „СУРВА 2009”** (януари 2009). В рамките на фестивала беше организирана национална **научна конференция** на тема „Маскарадът и времето” (с участието на 28 докладчици, сред които бе и етнологът на музея Цветана Манова). Музейните работници активно съдействаха в организирането на **Работилницата за маски** в Общинския младежки дом (19–25 януари 2009) – майстори от различни селища на областта изработваха маски пред публиката (Румен Панайотов Тасев от с. Радибош, Радослав Алексиев от Батановци, Димитър Васков Димитров от с. Черна гора, Кирил Стоев от с. Габров дол, Любомир Георгиев от с. Косача, Малин Стоилов Будинов от с. Лесковец, Христо Сергиев от кв. Бела вода,

Перник, Петър Янакиев от Дивотино/Благоевград, Димитър Пламенов – ученик от Брезник).

Симеон Мильов взе участие в организирането и провеждането на **фотоплер** „Сурва 2009” (13–14; 24–25 януари 2009) и последвалите го две изложби (23 януари и 31 март 2009 г.). (Участници: Желиян Николов, Цветан Четъшки, Соня Станкова, Валентина Стойчева, Любомир Жеков, Бойко Йорданов, Нели Гаврилова, Стоян Илиев, Тодор Янчев, Златко Латев).

- Дните на Сурвакарския фестивал бяха Дни на отворени врати в музея за гостите на града и участниците във фестивала. Дните на отворени врати в музея станаха традиция по време на националните празници.
- 80-годишнината от обявяването на Перник за град беше отбелязана с: откриване на **подновена и актуализирана постоянна музейна експозиция; изложби** „Перник през ХХ век” (съвместно с ДА–Перник), „80 години град Перник” и „Поетични символи на Перник” (съвместно с Регионална библиотека „Св.Минков”); **издаване на албума** „Докосване до Пернишко” (автор Симеон Мильов); подготвен за издаване **албум** „Перник през ХХ век” (автори Симеон Мильов, Цв.Манова).
- По време на „**Европейските дни на наследството–2009**” (18-20.септември) временни тематични изложби и свободен достъп осигуриха РИМ–Перник, Музейна експозиция „Баба Мина”–Перник, Исторически музей–Трън и Музейна сбирка „Класно училище”–Брезник.
- В залите на музея се проведоха **срещи-разговори** със: д-р ст.н.с. Божидар Димитров (24.02), Димитър Дойчинов (04.03) на тема „Освобождението на България”, екс-вицепрезидента на Република България Тодор Кавалджиев на тема „Антикомунистическото движение в България”(17.11), министъра на външните работи Ивайло Калфин и областния управител Иван Димитров (22.05).
- В Перник, Трън, Радомир се състоя **презентация на книгата** „Речник на трънския говор” (автори Симеон Мильов, Иван Гюров) (септ.- ноември). В РИМ-Перник бяха представени и други книги, издадени със съдействието на Издателски център „Дворец на културата”- Перник: „Докосване до Пернишко” (Симеон Мильов), „Покровителят. Свети Иван Рилски.” (Иван Гюров, Симеон Мильов). Презентация на албума „Лица на маски, маски за лица” в Националната художествена галерия при откриване на едноименна изложба (13.03). В Клуба на историка – Перник се състоя читателска конференция за романа на Любомир Манолов „Аве Цезар” (19.03). Симеон Мильов представи издадения от Общобългарския комитет „Васил Левски” втори том от сборника „Васил Левски. Документи и писма” (03.12). Във връзка със 110-та годишнина от рождението на Никола Вапцаров Иван Гюров представи творчеството на поета в Двореца на културата (10.12). В дните на Втората Археологическа експедиция „Кракра 2009” беше представено изданието „Хартиен модел: Средновековният град Перник” (издателство „Колхида”), с демонстрация на сглобяване на макета на крепостта от младежи – участници в експедицията (03.08).

Цветелина Ушатова представи в музея своя дизайнерски проект „Тотал-дизайн на пернишкия Сурвакарски фестивал” (28.10).

- **Публичен отчет за археологическите проучвания** през периода 1995 – 2008 г. („Виж /не/видимото”), съпроводен от видеопрезентация, направи Василка Паунова – пред колектива на РИМ – Перник и журналисти (м.април) и пред пернишката общественост (22.05).
- Реализирани бяха **4 музейни проекта**: „Национална конференция „Маскарадът и Времето” (Цв.Манова; м. януари), „Общинско училищно състезание по Чалник” (Симеон Мильов; м.май), „Втора Археологическа експедиция Кракра 2009” (Василка Паунова, Филип Михайлов; м.август), „Подновена и актуализирана постоянна музейна експозиция” (Симеон Мильов, В. Паунова, Цв.Манова, Гергана Николова; м.октомври).
- Изготвен бе **проект Балкански дух**, Перник–Ниш–Кюстендил. Изграждане защитно покритие на раннохристиянска църква под хълма „Кракра”2007СВ161РО006-2009-1-116. Предстои реализирането му.
- Продължава работата по **проект ДОБРИ**, с участието на ученици от Езикова гимназия „С. Радев”–Перник и лит. списание „Кръг”. Проектът включва превод от английски и издаване на книгата „Dobry” (автор Моника Шанон, илюстратор Атанас Качамаков), написана на английски език и издадена в САЩ през 30-те години на ХХ век.

2. РАБОТА С УЧЕНИЦИ И СТУДЕНТИ

- Основните организирани посетители в музея бяха ученици и деца от предучилищна възраст (4480 от общо 11420 посетители), пред които се изнасяни общи и тематични беседи.
- Освен груповото посещение се възобновява индивидуалното посещение на семейства с деца и на отделни деца, най-вече във връзка със задачи, поставени пред тях от учителите, или във връзка с проекти с културно-историческа насоченост, по които работят училищата. Оказвана беше помощ и **консултации** по теми за викторини, стенд-табла, свързани тематично с юбилея на град Перник, фестивала на маскарадните игри, обредите и обичаите в Пернишко и др.
- Проведено беше **Общинско състезание за училищата по Чалник** (14.05) – организатор Симеон Мильов.

- Симеон Мильов организира **участието на деца в изработването на сурвакарски маски** по време на Фестивала на маскарадните игри (21–24.01), С тази цел беше издадено методическо пособие „Маска-копанка. Ръководство за правене на маски.” (автор Симеон Мильов).
- *Даване име на група „Граовски слънца”* от V-та детска градина, 24. X. 2009, Одранички манастир –
- Реализиран бе проект **Втора Археологическата експедиция „Кракра 2009”** (03.08–28.08; съвместно с Община Перник и училищата). Проектът включваше **работа** на децата в непосредствена музейна среда, **на археологически разкопки** (под ръководството на В. Паунова), **лекции и видеопрезентации** от музейните специалисти (А. Бакъмска, Ф. Михайлов, В. Паунова, Цв. Манова и др.), екскурзии из региона и страната, изработка на макета на Пернишката крепост.
- **Видеопрожекции** на филми за историята, културата и традициите на родния край, за археологическите проучвания в Пернишко.
- Музейните специалисти **консултираха студенти** от различни вузове при събиране на краеведски и музеоложки материали за дипломни и курсови работи. Археолозите В. Паунова, Филип Михайлов и А. Бакъмска дадоха консултации и на **докторанти** от Турция и Италия.
- Представен беше пред пернишката общественост **студентски дипломен проект** „Пространствено и дизайнерско решение на маскарадния фестивал Сурова” (автор Цветина Ушатова).

3. РАБОТА С МУЗЕИ от региона и страната

- Гостуване на други музеи от страната в Перник: НИМ–София и ИМ–Тервел с изложба за Кан Тервел (в общинска галерия „При кмета”) (м.февруари), Национален държавен архив (със съдействието на Държавен архив–Перник) гостува в Перник с изложба „Основи на българския парламентаризъм” (м.септември). Музейни материали участваха в Национални изложби „Символите на българската държавност” (НИМ) (м.януари) и „Кралят на европейския карнавал” (НЕИМ) (м.март).
- гостуване на изложба „Забравени средновековни български манастири от Пернишко ” в ИМ – Трън (м.март); изложба „Покровителят. Свети Иван Рилски” в читалище „Христо Ботев”– с.Копаница, общ.Радомир (м.декември).
- Участие на музейни специалисти в международни, национални и регионални конференции, организирани от музеите в страната (Кюстендил, Благоевград, Варна, Шумен, Смолян, Бургас, София) и в чужбина.

4. Работа с медиите

Всички прояви в музея бяха рекламирани чрез местните, регионални и национални медии, редовно се организираха пресконференции във връзка с изявите на музея.

През 2009 г. музейните специалисти участваха в радио- и телевизионни предавания, написаха информационни и обзорни статии, даваха интервюта - по повод предстоящи археологически разкопки, обичаи, бележити дати или мероприятия в музея. (Симеон Мильов, В. Паунова, Ф. Михайлов, Цв. Манова, Н. Сивков, Ив. Гюров).

VI. АНАЛИЗ НА ДЕЙНОСТТА

През 2009 г. продължи научно-изследователска и популяризаторска дейност на уредниците от РИМ - Перник. Поради недостиг на финанси засега не може да бъдат отпечатани „Известия на РИМ – Перник” том II и Албумът „Перник през XX век

Културно-масовата работа е съобразена с интересите на различни групи от населението, като предимно тя е насочена към формирането на музейната култура на децата от предучилищна възраст и позитивното отношение на учащата се младеж към културно-историческото наследство на родния край – чрез пряко участие в проучването на историята на родния град (селище) със съдействието на музея.

През 2009 г. музеят имаше своето открояващо се място в културния живот на община Перник. Директорът бе определен за личност на годината в сферата на културата. Въпреки скромния бюджет ръководството на музея успя да задели средства за следните ремонтни дейности:

- Ремонт на фотолаборатория, която беше преоборудвана в библиотека (юли). Беше направена и частична инвентаризация на наличния библиотечен фонд в музея.
- Ремонт на кабинета на главния счетоводител;
- Ремонт на фондохранилището на ул. „Брезник”;
- Съборен бе гараж, застрашен от срутване;
- Освежаване на експозиционни зали;
- Подмяна на дограмата в канцелариите на музея;

Съвместно с „Трудова медицина” бе направена оценка условията на труд и за всички музейни работници ръководството на музея осигури профилактични медицински прегледи.

19.01.2010 г.